

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. birželio 28 d.*

„Deliktinė atsakomybė – OLAF tyrimai – Informacijos nutekimas spaudai – Turtinė ir neturtinė žala – Priežastinis ryšys – Atsakomybė už informacijos nutekimą – Pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas – Teisinių nuomonių konfidencialumas“

Byloje T-752/20

International Management Group (IMG), įsteigta Briuselyje (Belgija), atstovaujama *avocats* L. Levi ir J.-Y. de Cara,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą J. Baquero Cruz, J.-F. Brakeland ir S. Delaude,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį per pasitarimus sudarė kolegijos pirmininkas R. da Silva Passos, teisėjai L. Truchot (pranešėjas) ir M. Sampaol Pucurull,

posėdžio sekretorius L. Ramette, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį, visų pirma į:

- ieškinį, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2020 m. gruodžio 21 d.,
- atskiru dokumentu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2021 m. kovo 12 d., pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnį Komisijos pareikštą nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą,
- 2021 m. liepos 2 d. nutartį prijungti nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą prie bylos nagrinėjimo iš esmės,

įvykus 2022 m. birželio 20 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą¹

- 1 SESV 268 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovė *International Management Group* (IMG) prašo atlyginti turtinę ir neturtinę žalą, patirtą dėl neteisėtų Europos Komisijos ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF) veiksmų, gavus pastarosios parengtą su ieškove susijusią ataskaitą.

[*Praleista*]

Šalių reikalavimai

- 19 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
- priteisti iš Komisijos patirtą neturtinę žalą – 10 000 EUR per mėnesį nuo 2015 m. gruodžio mėn. vidurio iki sprendimo šioje byloje paskelbimo dienos,
 - priteisti iš Komisijos 2,1 mln. EUR patirtą turtinę žalą ir delspinigius,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 20 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį kaip nepriimtina,
 - nepatenkinus pirmesnio reikalavimo – atmesti ieškinį kaip akivaizdžiai nepagrįstą arba kaip nepagrįstą,
 - iš šios bylos medžiagos pašalinti 2015 m. sausio 16 d. Teisės tarnybos nuomonę (pridėta prie ieškinio; toliau – Teisės tarnybos nuomonė),
 - priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl reikalavimo atlyginti žalą

[*Praleista*]

Dėl neteisėtų Komisijos ir OLAF veiksmų

[*Praleista*]

¹ Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano esant tikslinga paskelbti.

– Dėl stropumo ir rūpestingumo pareigų pažeidimo

- 70 Ieškovė tvirtina, kad Komisija neįvykdė savo stropumo ir rūpestingumo pareigų, nes viešai nepasmerkė OLAF ataskaitos nutekimo ir nenutraukė šio nutekimo nulemtos klaidingos informacijos sklaidos, paskelbdama pranešimą spaudai, kuriame būtų glaustai pateikta 2015 m. gegužės 8 d. rašte (jame Komisija nusprendė visiškai nesivadovauti OLAF ataskaitos rekomendacijomis) išdėstyta svarbiausia informacija.
- 71 Pirmiausia reikia priminti, kad Teisingumo Teismas rūpestingumo pareigą apibrėžė kaip sąvoką, atspindinčią pusiausvyrą tarp abipusių teisių ir pareigų, kurios Pareigūnų tarnybos nuostatuose nustatytos reguliuojant institucijos ir viešosios tarnybos pareigūnų santykius; ši pusiausvyra, be kita ko, suponuoja, kad sprendama dėl pareigūno padėties institucija turi atsižvelgti į visas aplinkybes, kurios gali lemti jos sprendimą, t. y. ne tik į tarnybos, bet ir į atitinkamo pareigūno interesus (žr. 2020 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Fleig / EIVT*, C-446/19 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:918, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 72 Rūpestingumo pareiga konkrečiai susijusi su Sąjungos institucijų įsipareigojimais savo pareigūnams ir tarnautojams visų pirma dėl to, jog ši pareiga suponuoja, kad turi būti atsižvelgta į jų asmeninius interesus (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Nardone / Komisija*, T-57/99, EU:T:2008:555, 167 punktą).
- 73 Kadangi šis ieškinys nėra susijęs su Sąjungos institucijos ir vieno iš jos pareigūnų ar tarnautojų santykiais, rūpestingumo pareiga nagrinėjamu atveju netaikoma, todėl ieškovė negali ja grįsti savo reikalavimų.
- 74 Vadinas, ieškovės nurodytą pažeidimą reikia atmesti tiek, kiek jis grindžiamas rūpestingumo pareigos pažeidimu.
- 75 Taigi tikslinga šį pažeidimą išnagrinėti tiek, kiek jis grindžiamas stropumo pareigos pažeidimu.
- 76 Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, jog tam, kad konkrečiu atveju kiltų Sąjungos deliktinė atsakomybė, būtina, kad asmuo, prašantis atlyginti žalą, kurią jis mano patyręs dėl Sąjungos veiksmo ar akto, įrodytų teisės normos, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims, pažeidimą (2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil / Komisija*, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 41 ir 42 punktai; taip pat 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Ombudsmenas / Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 31 punktas).
- 77 Be to, šis pažeidimas turi būti pakankamai aiškus, o ši sąlyga priklauso nuo Sąjungos institucijos, įstaigos, organo ar agentūros, pažeidusios šią teisės normą, turimos diskrecijos ir nuo klausimo, ar jos akivaizdžiai ir šiurkščiai viršijo šių įgaliojimų ribas, visų pirma atsižvelgiant į minėtos normos aiškumo ir tikslumo laipsnį, aiškinimo ar taikymo sunkumus, kurių dėl to gali kilti, ir į situacijos, kurią reikia išspręsti, sudėtingumą (šiuo klausimu žr. 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil / Komisija*, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 40, 43 ir 44 punktus; taip pat 2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30 punktą).
- 78 Iš šio sprendimo 70 punkto matyti, kad ieškovė priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji viešai nepasmerkė OLAF ataskaitos nutekimo ir nenutraukė dėl šio nutekimo atsiradusios klaidingos informacijos sklaidos, paskelbdama pranešimą spaudai. Taip ieškovė priekaištauja Komisijai, kad ši nesiėmė veiksmų.

- 79 Pagal jurisprudenciją Sąjungos institucijų neveikimas gali užtraukti Sąjungos atsakomybę, tik jeigu institucijos pažeidė iš Sąjungos teisės nuostatos kylančią teisinę pareigą imtis veiksmų (žr. 2018 m. liepos 12 d. Nutarties *Acquafarm / Komisija*, C-40/18 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2018:566, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 80 Iš šio sprendimo 77 ir 79 punktų matyti, kad atsakant į klausimą, ar institucija savo neveikimu padarė pakankamai aiškų teisės normos, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims, pažeidimą, reikia nustatyti, ar tenkinamos šios trys sąlygos: pirma, ar yra teisinė pareiga imtis veiksmų; antra, ar atitinkama Sąjungos institucija, įstaiga, organas arba agentūra turi diskreciją; ir, trečia, ar ši institucija, įstaiga, organas arba agentūra akivaizdžiai ir aiškiai pažeidė šios diskrecijos ribas.
- 81 Reikia išnagrinėti, ar nagrinėjamu atveju buvo įvykdytos visos trys sąlygos.
- 82 Stropumo pareiga, susijusi su Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje įtvirtinta teise į gerą administravimą, apskritai taikoma Sąjungos institucijos veiksams, atliekamiems palaikant santykius su visuomene, ir reikalauja, kad Sąjungos institucija veiktų kruopščiai ir apdairiai (šiuo klausimu žr. 2022 m. birželio 16 d. Sprendimo *SGL Carbon ir kt. / Komisija*, C-65/21 P ir C-73/21 P–C-75/21 P, EU:C:2022:470, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 83 Visų pirma iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad stropumo pareiga – tai teisės norma, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims, o jos pažeidimas tam tikromis aplinkybėmis gali lemti Sąjungos deliktinę atsakomybę, t. y. jei konkrečiu atveju nustatyta, kad šis pažeidimas yra pakankamai aiškus, remiantis šio sprendimo 77 punkte priminta jurisprudencija (šiuo klausimu žr. 1990 m. kovo 27 d. Sprendimo *Grifoni / Komisija*, C-308/87, EU:C:1990:134, 6, 7 ir 14 punktus; 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Masdar (UK) / Komisija*, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 91 punktą ir 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Ombudsmenas / Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 38 ir 41 punktus).
- 84 Antra, reikia priminti, kad, atsižvelgiant į šios stropumo pareigos, kuri yra neatsiejamai susijusi su Sąjungos institucijos elgesio konkrečiu atveju aplinkybėmis, pobūdį, pakankamai aiškaus jos pažeidimo buvimą galima įrodyti tik kiekvienu konkrečiu atveju išnagrinėjus visas reikšmingas faktines ir teises aplinkybes, atsižvelgiant į sritį, sąlygas ir situaciją, kai stropumo pareiga tenka atitinkamai institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai, taip pat konkrečias aplinkybes, leidžiančias nustatyti šios pareigos nesilaikymą (šiuo klausimu žr. 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Ombudsmenas / Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 40 ir 41 punktus).
- 85 Kaip priminta šio sprendimo 70 punkte, ieškovė tvirtina, kad Komisija neįvykdė savo stropumo pareigos, nes viešai nepasmerkė OLAF ataskaitos nutekimo ir nenutraukė dėl šio nutekimo atsiradusios klaidingos informacijos sklaidos, paskelbdama pranešimą spaudai, kuriame būtų glaustai pateikta 2015 m. gegužės 8 d. rašte išdėstyta svarbiausia informacija.
- 86 Taigi reikia išnagrinėti, ar stropumo pareigą galima aiškinti taip, kad Komisija turėjo teisinę pareigą imtis veiksmų, t. y. privalėjo viešai pasmerkti informacijos nutekimą ir nutraukti dėl atsiradusią klaidingos informacijos sklaidą, paskelbdama pranešimą spaudai.
- 87 Reikia pažymėti, kad savo procesiniuose dokumentuose ieškovė nenurodo jokios konkrečios teisės normos, kurioje būtų įtvirtinta Komisijos teisinė pareiga imtis veiksmų viešai pasmerkiant OLAF tyrimo ataskaitos nutekimą ir nutraukiant dėl tokio nutekimo atsiradusią klaidingos informacijos sklaidą, įgyvendinant pareigą imtis tolesnių veiksmų gavus iš OLAF ataskaitą. Vis

dėlto ieškovės nurodytas stropumo pareigos pažeidimas neatsiejamai susijęs su Reglamentu Nr. 883/2013; būtent jis yra teisinis pagrindas, pagal kurį Komisija parengė 2015 m. gegužės 8 d. raštą, todėl būtina nustatyti, ar tokia pareiga kyla iš šio reglamento nuostatų.

- 88 Pirma, Reglamento Nr. 883/2013 11 straipsnio 3 dalyje buvo numatyta, kad „po išorės tyrimo parengtos ataskaitos bei rekomendacijos ir visi svarbūs susiję dokumentai perduodami atitinkamų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms laikantis išorės tyrimus reglamentuojančių taisyklių ir prireikus perduodami kompetentingoms Komisijos tarnyboms“. Reikia pažymėti, kad ši nuostata neįtvirtina jokios teisinės pareigos Komisijai imtis veiksmų. Todėl nėra pagrindo teigti, kad ieškovė įrodė, jog iš stropumo pareigos kilo teisinė Komisijos pareiga imtis veiksmų šiuo klausimu.
- 89 Antra, Reglamento Nr. 883/2013 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „išorės tyrimų metu siunčiama ar gauta informacija, neatsižvelgiant į jos formą, yra saugoma laikantis atitinkamų nuostatų“. Pagal šio reglamento bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos redakcijos 3 straipsnio 2 dalį (kaip matyti iš straipsnio pavadinimo, ši dalis skirta „išorės tyrimams“) „[OLAF], laikydamasi Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatų ir procedūrų, gali atlikti ekonominės veiklos vykdytojų patikrinimus ir inspektavimus vietoje“. 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 303) 8 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „pagal šį reglamentą perduotai arba gautai bet kokios formos informacijai taikomi profesinės paslapties reikalavimai“.
- 90 Be to, pagal Reglamento Nr. 883/2013 10 straipsnio 3 dalį „atitinkamos institucijos, įstaigos, organai ar agentūros užtikrina, kad būtų laikomasi [OLAF] atliekamų tyrimų konfidencialumo principo“. Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad Komisija yra atitinkama institucija, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 91 Iš šių nuostatų matyti, kad, OLAF atliekant išorės tyrimus, Komisija privalo laikytis konfidencialumo ir profesinės paslapties pareigų.
- 92 Vis dėlto, nepaisant Komisijai tenkančios pareigos užtikrinti OLAF atliekamų tyrimų konfidencialumą, jai nustatyta stropumo pareiga nereiškia, kad ji privalo imtis tokių veiksmų, kokius nurodo ieškovė šioje byloje, t. y. pasmerkti su tokiu tyrimu susijusios informacijos nutekinimą spaudai ir nuo jos atsiriboti, nes Komisija nepažeidė šios konfidencialumo pareigos, taigi negali būti laikoma atsakinga už OLAF ataskaitos nutekinimą spaudai (žr. šio sprendimo 67 punktą).
- 93 Stropumo pareigos taikymo sritis kitokia, nei teigia ieškovė. Ne Komisijos neveikimas, dėl kurio jai priekaištauja ieškovė, o šios ataskaitos nutekinimas spaudai (šios institucijos atsakomybė už tai nebuvo įrodyta), yra minėtos konfidencialumo pareigos pažeidimas (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2015 m. sausio 15 d. Sprendimo *Ziegler ir Ziegler Relocation / Komisija*, T-539/12 ir T-150/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:15, 102 punktą).
- 94 Taigi ieškovė neįrodė, kad Komisija nagrinėjamu atveju privalėjo imtis veiksmų.
- 95 Remiantis šio sprendimo 79 punkte nurodyta jurisprudencija, neveikimas, kuriuo remiamasi, negali lemti Sąjungos atsakomybės.

- 96 Bet kuriuo atveju, net jei būtų nuspręsta, kad iš stropumo pareigos kilo teisinė Komisijos pareiga imtis veiksmų, reikia atsakyti į klausimą, ar ji šioje situacijoje akivaizdžiai ir šiurkščiai pažeidė savo diskrecijos ribas.
- 97 Reikia pažymėti, kad darant tokią prielaidą stropumo pareiga būtų aiškinama taip, kad, nutekinus konfidencialų dokumentą ir neįrodžius, kad už tai buvo atsakinga atitinkama institucija (kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 883/2013), būtent jai tektų pareiga užkirsti kelią didesnei žalai, kuri galėtų kilti dėl šio konfidencialumo pažeidimo.
- 98 Kaip nurodyta šio sprendimo 77 punkte, klausimas, ar atitinkama Sąjungos institucija akivaizdžiai ir šiurkščiai pažeidė savo diskrecijos ribas, turi būti sprendžiamas visų pirma atsižvelgiant į teisės normos, kurios pakankamai aiškiai pažeidimu remiamasi, aiškumo ir tikslumo laipsnį bei dėl to galinčius kilti aiškinimo ar taikymo sunkumus.
- 99 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tokia Komisijos pareiga imtis veiksmų, siekiant užkirsti kelią didesnei žalai, kuri galėtų kilti dėl šio konfidencialumo pažeidimo (už kurį ji neatsako), nekyla iš Reglamento Nr. 883/2013 10 straipsnio formuluotės, taip pat negali būti numanoma iš jo turinio. Šio straipsnio 3 dalyje įtvirtinus, kad atitinkamos institucijos turi užtikrinti OLAF tyrimų konfidencialumą, joms nustatoma pareiga užtikrinti, kad OLAF atliekamų tyrimų turinys išliktų konfidencialus. Kita vertus, jei konfidencialumo nebuvo laikomasi, o informaciją atskleidė ne atitinkama institucija, ši neprivalo pasmerkti jos nutekinimo, nutraukti atitinkamos informacijos sklaidos arba ištaisyti bet kokią klaidingą informaciją.
- 100 Nėra pagrindo teikti, kad tokios pareigos kyla iš pareigos užtikrinti OLAF tyrimų konfidencialumą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2013 10 straipsnio 3 dalį. Viena vertus, kadangi konfidencialumas buvo pažeistas, Komisijos pareiga užtikrinti jo laikymąsi neteko dalyko. Kita vertus, reikia pažymėti, kad, pirma, galimas poreikis pasmerkti nutekinimą viršija vienintelę pareigą – užtikrinti konfidencialumą, antra, tokiu atveju Komisija negali nutraukti šio nutekinimo spaudai nulemtos OLAF ataskaitos sklaidos ir, trečia, darant prielaidą, kad tam tikra atskleista informacija yra klaidinga, net ir ją ištaisius nepavyks atkurti galutinai prarasto jos konfidencialumo.
- 101 Taigi, net darant prielaidą, kad nagrinėjamu atveju Komisija turėjo teisinę pareigą imtis veiksmų, nėra pagrindo teigti, kad ieškovės nurodomas stropumo pareigos pažeidimas yra pakankamai aiškus teisės normos, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims, pažeidimas.
- 102 Darytina išvada, kad ketvirtasis pažeidimas, t. y. tariamas Komisijos stropumo ir rūpestingumo pareigų pažeidimas, nėra aiškus.
- 103 Taigi reikia pripažinti, kad neįvykdyta pirmoji Sąjungos atsakomybės atsiradimo sąlyga.
- 104 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ieškinį reikia atmesti.

[*Praleista*]

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Iš bylos medžiagos pašalinti *International Management Group* (IMG) ieškinio A.21 priede pateiktą dokumentą.**
- 2. Atmesti ieškinį.**
- 3. Priteisti iš IMG bylinėjimosi išlaidas.**

da Silva Passos

Truchot

Sampol Pucurull

Paskelbta 2023 m. birželio 28 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.